

Tüketici Kavramı ve Kapsamı

Dernekler, Vakıflar, Belediye, Köy Tüzel Kişiliği, Üniversiteler, Sendikalar, Siyasi Partiler, Meslek Odaları ve Kuruluşları, Apartman Site Yöneticiliğinin Konumu, Devlet ve Diğer Kamu Tüzel Kişileri kendilerini tanımlayan yasal mevzuat nedeni ile tüketici sıfatı kazanamazlar.

L. Yasemin ARIKAN
Avukat

*Sevgili Esim
Vali Erol
Arıkan'ın
anısına...*

GİRİŞ

Türk Hukukunda tüketici kavramı ve korunmasına yönelik ilk özel düzenleme, 8 Eylül 1995 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 4077 sayılı (mülga) Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun¹ ile yapılmıştır. Bu kanun, ilk olarak 1997 yılında 4226 sayılı Kanun ile değiştirilmiş, fakat asıl köklü değişiklik 2003 yılında 4822 sayılı Kanun ile gerçekleştirilmiştir. 14 Haziran 2003 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenleme 4077 sayılı Kanunun sekiz yıllık deneyimlerini göz önüne alarak, meydana gelen aksaklıkları dü-

zeltmeyi ve Avrupa birliği mevzuatına uyumu esas almış olmakla beraber, 21.02.2007 tarihinde kabul edilen 5582 sayılı "Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la da 4077 sayılı kanunda önemli değişiklikler yapılmıştır. Ancak bitmeyen, giderek artan tüketici şikayetleri neticesinde kanunun birçok maddesinde değişiklik yapılması gereği üzerine 07.11.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile 4077 sayılı Kanun yürürlükten kalkmıştır.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hazırlanırken Avrupa birliği mevzuatı, İsviçre'deki tüketici mevzuatı

¹ 4077 sayılı Kanun, 08.03.1995 tarih ve 22221 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmış ve yayımı tarihinden 6 ay sonra yürürlüğe girmiştir.

ile 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu göz önüne alınmıştır. Yeni Kanun'da, en önemli ve temel hususlar düzenlenmiş, teknik ayrıntıların ise yönetmeliklerle hüküm altına alınması tercih edilerek, bu şekilde esneklik sağlanması amaçlanmıştır².

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun³ "dokuz kısım" dan oluşmaktadır. Tüketici hukukunda kullanılan ve bu alanın terminolojisini oluşturan pek çok kavram "Birinci Kısım, Amaç Kapsam ve Tanımlar" kısmında sayılmış ve tanımlanmıştır. Tüketicinin tanımı da, Kanunun 3. maddesinde yer almakta olup "**ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişi**" olarak ifade edilmiştir. Düzenlemede tüketicinin tanımında aranan unsurlar açık bir şekilde soyut olarak açıklanmış olmakla beraber bazı somut olaylarda kavramın kapsamı bazen tartışmalıdır. Özellikle uyumsuzlukların çözüm yerinin neresi olduğunun belirlenmesinde "tüketici" sıfatının tespiti önemlidir. Hazırlanan bu çalışmada soyut olarak tanımlanan tüketici kavramı ve kapsamı emsal Yargıtay kararları, yasal mevzuat ve hukuki, bilimsel kaynaklar ile birlikte değerlendirilerek açıklanmaya çalışılmıştır.

1. TÜKETİCİ KAVRAMI

Tüketici kavramı esas olarak 20. yüzyılımızın ortaya çıkardığı bir kavramdır. 19. yüzyıldan önceki tarihlerde "tüketiciden" değil "alıcıdan" bahsedilirken zaman içinde "tüketici" kavramı gelişmiş ve tüketicinin korunması ihtiyacı doğmuştur. Tüketici, Sözleşmede iradesini serbestçe

oluşturamayan ve çeşitli şekillerde iradesi sakatlanan ve bunun farkında olmayan taraftır. Tüketici çoğu zaman aldığı malın nasıl yapıldığını, nasıl çalıştığını, hatta hangi maddelerden yapıldığını bilmemekte ve bilse bile bunları anlayamamaktadır. Sadece onu kullanmayı öğrenerek, belirli bir fonksiyonu görmesi için satın almakta ve tüketmektedir. Öte yandan satıcı tarafı da çoğu zaman ne sattığını bilmemektedir. Bu şekilde yapılan sözleşmelerde tarafların serbest iradelerinden bahsedilemez. Bu nedenle, aktin zayıf tarafı olan tüketicinin korunması ihtiyacı doğmuş ve Amerika ve Avrupa Birliği'nde tüketicinin, güvenliği, bilgilendirilmesi, seçebilmesi, sesini duyurabilmesi, uğradığı zararın tazmin edilmesi, eğitimi, sağlık ve çevreye sahip çıkılmasına ilişkin yasal mevzuatlar düzenlenmesi ihtiyacı doğmuştur.

2. TÜKETİCİ TANIMI

Yürürlük tarihlerine göre tüketici yasalarında yapılan tanımlar;

- Mülga 4077 sayılı TKHK'da tüketici, bir mal veya hizmeti özel amaçlarla satın alarak **nihai olarak kullanan** veya **tüketen** gerçek veya tüzel kişi,
- Mülga 4077 sayılı TKHK'da 2003 yılında 4822 sayılı Kanun ile değişik 3/e maddesinde tüketici, bir mal veya hizmeti **ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden, kullanan veya yararlanan** gerçek veya tüzel kişi,
- Halen yürürlükte olan 6502 sayılı TKHK 3. maddesinde tüketici, **ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişi**, olarak ifade edilmiştir.

4077 sayılı Kanundaki düzenlemeden farklı olarak, yeni Kanundaki düzenlemede "**mal veya hizmet**", "**edinen, kullanan veya yararlanan**" ifadelerine yer verilmemişken "**hareket eden**" ifadesi eklenmiştir⁴. Hareket etme kavramı içinde, bir mal veya hizmet edinme, kullanma veya yararlanmanın ötesinde buna ilişkin olarak sözleşme yapmadan önce veya sonra tüketicinin haklı olarak bekleyeceği çeşitli uygulama ve hizmetleri alma gibi birçok unsurun varlığı da kabul edilebilir⁵. Yeni metindeki "**hareket eden**" ifadesinin kullanılmış olması tüketici kavramını ve korunma alanını genişletmiştir. Yeni tanımlamaya göre bir kişinin tüketici sıfatını kazanması için onun bir mal veya hizmeti bizzat edinmesi, kullanması veya ondan yararlanması da şart değildir. Örneğin, kişinin bir yakını için hediye almasında durum budur⁶.

3. TÜKETİCİ TANIMININ UNSURLARI

3.1. Ticari ve Mesleki Amaçlı Olmama

Kanundaki tanımdan yola çıkılarak tüketici tanımının unsurları ortaya konulabilir⁷. Buna göre unsurlardan birisi; ticari **veya mesleki amaçlı olmama**"dır. Her alıcı tüketici değildir, tüketici olarak kabul edilebilmek için **ticari ve mesleki amaçla hareket etmemek** gerekir. Dolayısıyla bir mal veya hizmeti ticari ve mesleki amaçla satın alanlar tüketici olarak kabul edilemezler. Tüketimden bahsedilebilmesi için alınan malın veya

2 İLGÜN,Candaş: Açıklamalı-Gerekçeli 6502 Sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Ankara 2014,s.2

3 TKHK olarak kısaltılmıştır.

4 ASLAN, İ. Yılmaz: 6502 s.K.a Göre Tüketici Hukuku, Ekin, 5. Bası, Bursa 2015, s.3

5 ASLAN,İ. Yılmaz: 6502 s.K.a Göre Tüketici Hukuku,Ekin, 5. Bası, Bursa 2015, s.3

6 AYDOĞDU, Murat: Tüketici Hukuku Dersleri, Ankara 2015, s. 60

7 ASLAN,İ. Yılmaz: 6502 s.K.a Göre Tüketici Hukuku,5. Bası, Bursa 2015, s.4

hizmetin, başka bir malın hammaddesi veya yarı mamul maddesi olarak kullanılmaması gerekir. Aksi halde mal fiziki olarak tüketilse bile başka bir malın hammaddesi veya yarı mamul maddesi olarak kullanıldığında tüketimden bahsedilemez. Ticari ve mesleki amaç kavramı satıcıya veya sağlayıcıya göre değil alıcının amacına göre belirlenir⁸. O halde uyumsuzluğun tarafını oluşturan kişinin tüketici olup olmadığını saptamada sorulması gereken soru şudur: **Kişi mal veya hizmeti hangi amaç ile satın almış veya edinmiştir⁹.? Soruyu daha somut olarak sormak gerekir ise, satın alınan veya edinilen mal veya hizmet hangi amaç ile kullanılmaktadır.? Yanıtlar, satıma konu mal veya hizmet “özel amaçla satın alınmıştır.” “nihai olarak kullanılmakta ve tüketilmektedir” şeklinde ise alıcı veya kullanıcı kişi tüketici sıfatını haiz demektir. Amaç unsurunda asıl olan ürün veya hizmetin özel amaçlarla satın alınarak nihai olarak kullanılması veya tüketilmesidir.**

Karar: Araç Ruhsatındaki hususi ibaresinin önemi

“(…) Bir hukuki işlemin 4077 sayılı yasa kapsamında kaldırılmasının kabul edilmesi için yasanın amacı içerisinde yukarıda tanımları verilen taraflar arasında mal ve hizmet satışına ilişkin hukuki işlemin olması gereklidir. Somut olayda, taraflar arasındaki satış sözleşmesine konu olan araç ruhsatında aracın kullanma şeklinin “ticari” değil, “hususî” ol-

duğunun yazıldığı, davacının duruşmadaki beyanında aracı şahsî ihtiyacı için aldığını beyan ettiği bu nedenle aracın ticari amaçla değil, hususî amaçla satın alındığı anlaşılmaktadır. Araç ruhsatında “yük nakli”nin işaretili olması ve davacının da ticari işletmesi olan bir tacir olması da, mahkemenin kabulünün aksine, sonuca etkili değildir.”

(Yargıtay 13. HD, 27.04.2012, E. 2012/5348, K.2012/11621)

Yargıtay bir başka kararında, ruhsatında “hususî” veya “ticari” ibaresi yazmayan kamyonet tipi aracın hangi amaçla satın alındığının mahkemece araştırılması gerektiğini de belirtmiştir.

Karar: Aracın satın alınma amacı

*“(…) Dosyada bulunan satışa konu aracın fatura ve ruhsatında aracın kapalı kasa kamyonet olduğu belirtilmiş olup hususî veya ticari olup olmadığı yönünde bir açıklama bulunmadığı gibi, mahkemece de bu yönde yeterli bir araştırma yapılmamıştır. Öyle ise mahkemece **öncelikle dava konusu aracın ne amaçla alındığı araştırılmalı, sonuçta aracın ticari veya mesleki amaçla alınıp kullanıldığının anlaşılması halinde** şimdiki gibi görevsizlik kararı verilmeli, aksi halde, yani aracın ticari ve mesleki bir amaçla değil hususî amaçla kullanıldığının anlaşılması halinde ise işin esasî incelenip sonucuna göre karar verilmelidir.”*

(Yargıtay 13. HD, 12.02.2008, E. 2007/11367, K. 2008/1945)

Eğer ürünün tekrar satımı, ticari piyasaya sürülmesi amacı güdüyor ise nihai amaç yok demektir, dolayısıyla bu durumdaki alıcı da tüketici sıfatını kazanmaz.

Karar: Ayıplı fide satın alınması

“(…)Davacı, satmak amacıyla ürettiği karanfıl çiçeklerinin davalıdan alınan fidelerinin hastalıklı çıkması nedeniyle, uğradığı zararın tazminini istemiştir. (...) Davacı, tüketici tanımlaması dışında kalan bir kişidir. Zira satmak amacı ile çiçek üretmektedir. Bu çiçekleri nihai olarak kullanan veya tüketen kişi değildir.”

(Yargıtay 13. HD, 14.06.1999, E. 1999/3176, K. 1999/4810)¹⁰

Amacın saptanmasında bazen de satıma konu ürünün niteliği de fikir vermektedir. Örnek olarak, traktör, dışçı koltuğu satın alan kişinin bunları mesleki amaçla satın aldığı varsayılır. Satışı konu mal veya hizmet kendiliğinden amacı da yansıtıyorsa tüketici sıfatı ve amaç buna göre belirlenir.¹¹

Karar: Çapa motoru satın alınması

*“(…)Davacı ile davalı satıcı arasında **pancar çapa motoru** satımından kaynaklanan bir uyumsuzluk bulunduğu anlaşılmaktadır. **Mesleki amaçla alınan bir araç satımı** söz konusudur. Bu durumda **davacı, TKHK’da be-***

8 DERYAL, Yahya / KORKMAZ, Yakup : Yeni Tüketici Hukuku Ders Kitabı, 3. Baskı, Ankara 2015. S.51

9 TUTUMLU, Mehmet Akif: Tüketici Hukuku Davaları, Seçkin, 1. Baskı, Ankara, 2017, s.48

10 KADIOĞLU, Kamil: Gereççeli-Açıklamalı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 2. Baskı, Ankara 2005, s.56-57

11 TUTUMLU, Mehmet Akif: Tüketici Hukuku Davaları, Seçkin, 1. Baskı, Ankara, 2017, s.50

İrtilen “Tüketici” tanımına girmemektedir.”

(Yargıtay 13. HD, 17.02.2010, E.2010/538, K.2010/1988)

Tüketici ve uyuşmazlığın tanımlanmasında satıma konu nesnelerin sayı ve miktarlarına da bakılarak alıcının nihai tüketim amaçlı mı hareket ettiği sonucuna varılabilir.

Karar: Ticari amaçla satın alma

“(…) Esnaf olan davalının, davacı ile birlikte Tespo A.Ş.’ye davalının vergi numarası ile girdikleri ve 23.4.2002 tarihli beş sayfadan ibaret faturadaki mallar alınarak, faturanın davalı adına düzenlendiği, malların bedelinin davacının kredi kartı ile ödendiği, ihtilaftır. Davacı, faturadaki malların davalının market ve büfesi için alındığını ileri sürerken, davalı bu malların davacının ihtiyacı için alındığını savunmuştur. Fatura içeriğindeki malların bir evin zati ihtiyacından çok, bu işin ticaretiyle uğraşan davalının işyeri için alındığı açıkça anlaşılmaktadır.”

(Yargıtay 13. HD, 25.10.2004, E. 2004/7207, K. 2004/15326)

Karar: Devre mülk satın alınması

“(…) Davacının 17 adet tatil amaçlı devre mülkü tüketim için satın aldığı söylenemez.” (Yargıtay 13. HD, 21.01.2015, E. 2014/47555, K.2015/907)

Karar: Daire satın alınması

“(…) Altı adet daire satın alan kişi tüketici sayılmaz.”

(Yargıtay 13. HD, 18.03.2015, E. 2015/5232, K.2015/8680)

Yargıtay tüketici tanımında yer alan “**mesleki faaliyet**” kavramını çok geniş yorumlamıştır. Mesleki faaliyet kavramının belirlenmesinde satıcı ve sağlayıcı kavramlarından yararlanılması gerekmektedir. Burada mesleki amaçtan kastedilen, serbest meslek faaliyetleri olup, her türlü mesleki faaliyet değildir. Tüketici tanımında gerçek ve tüzel kişilerin tüketici olabileceği kabul edildiğine göre tüzel kişiliğin tüketici olabilmesi için mesleki faaliyetinde satıcı veya sağlayıcı durumunda olmaması gerekir.¹²

Tartışılması gereken diğer bir konuda, tüketicinin karma amaç ile hareket etmesidir. Örneğin bir kişinin aldığı otomobili veya dizüstü bilgisayarı hem işinde hem de özel hayatında kullanması halinde karma amaç mevcuttur. Yasal mevzuatta açıklık olduğu gibi yerleşik yargı kararı da bulunmamaktadır. Ancak doktrinde bu husus tartışmalıdır. Bir kısım görüşe göre vergi ve muhasebe tekniği göz önüne alınarak değerlendirilmesi halinde tüketici olmamaları gerektiği bir kısmı ise, kullanım amacı ve nihai tüketim olup olmadığı yönünden bakıldığında tüketici sıfatının olabileceği görüşleri bulunmaktadır.

3.2. Gerçek veya Tüzel Kişi Olma

Tüketici tanımının diğer unsuru; “gerçek veya tüzel kişi olma”dır. Ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişilerin tüketici sayıldığı soyut tanımından anlaşılmaktadır. Bir mal veya hizmeti **ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket edinen, kullanan veya yararlanan**

gerçek kişinin amacını, nihai kullanıp kullanmadığını anlamak kolay olabilir. Tüzel kişilikler için bunu belirleyebilmek her zaman mümkün olamadığından gerçek kişi ve tüzel kişi tüketiciyi ayrı değerlendirmek gerekir.

A. Gerçek Kişi Tüketici

Tüketici genel olarak bir sözleşme ilişkisindeki tarafı ifade ettiğinden fiil ehliyetine tam olarak sahip bulunan, yani kendi fiilleriyle lehine haklar ve aleyhine borçlar yaratabilme imkanına¹³ sahip kişilerin tüketici sıfatını kazanmalarında bir engel yoktur. Tüketici sıfatı bakımından, kişinin cinsiyeti, tabiyeti, inancı, sosyal, kültürel ve ekonomik durumu önemli değildir.

Türk Ticaret Kanunu m.12 hükmü anlamında **gerçek kişi tacir bu sıfatla** yaptığı işlemlerde tüketici sıfatı kazanması kural olarak mümkün değildir. Yine, Türk Ticaret Kanunu m.15/1 hükmü gereği **gerçek kişi esnaf da bu sıfatla** yaptığı işlemlerde tüketici sayılmaz.

B. Tüzel Kişi Tüketici

Ticaret Şirketleri 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 124/1. inci maddesinde ticaret şirketleri kolektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketler olarak belirtilmiştir. Yine aynı kanunun 125/1. inci maddesinde bunların tüzel kişiliğe haiz olduğu ifade edilmiştir. Hukukumuzda prensip olarak ticaret şirketleri tüketici olarak kabul edilmemektedir. Kooperatifler; 6102 sayılı TTK 124/1 maddesi gereği ticaret şirketleri arasında sayıldığından tüketici sıfatı kazanamazlar.

12 ASLAN, İ. Yılmaz: 6502 s.K.a Göre Tüketici Hukuku, Ekin, 5. Basi, Bursa 2015, s.6

13 AYAN, Mehmet: Kişiler Hukuku, 5. Baskı, Konya 2014, s.20-21

Karar: Kooperatiflerin tüketici sayılmaması

"(...) Davalı (yapı) kooperatif, tüketici yasasında tanımı yapılan tüketici kapsamında olmadığından taraflar arasındaki ilişkinin 6502 sayılı yasa kapsamı dışında kaldığı anlaşılmaktadır.

(Yargıtay 13. HD, 06.11.2014, E.2014/40852, K.2015/8680)

Dernekler, Vakıflar, Belediye, Köy Tüzel Kişiliği, Üniversiteler, Sendikalar, Siyasi Partiler, Meslek Odaları ve Kuruluşları, Apartman Site Yöneticiliğinin Konumu, Devlet ve Diğer Kamu Tüzel Kişileri kendilerini tanımlayan yasal mevzuat nedeni ile tüketici sıfatı kazanamazlar. Ancak, hakim görüşün benimsenmesi halinde, kanun koyucunun Avrupa Birliği direktiflerinden ve diğer hukuk sistemlerinden farklı olarak TKHK m. 3/k maddesinde gerçek kişiler yanında tüzel kişilere de tüketici sıfatını tanınması anlamsız bir hale gelmektedir. Kanun koyucunun bu düzenleme ile sadece tacir sıfatına sahip olmayan tüzel kişiliğe sahip sınırlı sayıda topluluğu tüketici sıfatı tanıdığı kabul etmek mümkün değildir. Zira TKHK'da böyle bir istisnaya yer verilmediği aşikardır. O halde tüzel kişi tacirlerin de ticari ve mesleki amaç dışında hukuki işlemler yapabileceklerinin benimsenmesi, hukuki bir zorunluluktur.¹⁴

Genel olarak tüzel kişiliklerin tüketici sıfatı kazanamayacağı benimsenmekle beraber ticari ve mesleki olmayan amaçla hareket eden şirket, Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin vermiş olduğu bir kararda tüketici olarak kabul edilmiştir.

Karar: Ticaret Şirketinin tüketici sayılabileceği;

"(...) Tamamen kendine özgü etkin kısa ve ekonomik bir prosedür içinde tüketicinin hakkına kısa yoldan kavuşmasını amaçlayan kanunun; işletmesinin tüketim ihtiyacı kadar malı almak suretiyle nihai tüketimde bulunan bir tüzel kişi taciri, korumanın kapsamı dışında bıraktığı düşünülemez. Kaldı ki, hiçbir ayrıma tabi tutulmaksızın nihai tüketici olan gerçek kişi tacirler koruma kapsamında iken tüzel kişi tacirlerin koruma kapsamı dışında bırakılmaları anayasanın eşitlik ilkesine de aykırılık teşkil eder. Bu durumda davacı şirketin, aracı özel amaçla satın alıp, nihai olarak değerlendirilmesi gerekir."

(Yargıtay 19. HD, 06.07.1999, E. 1999/3932, K. 1999/4621)

3.3. Hareket Etme

Hareket etme kavramında, bir mal veya hizmeti edinme, kullanma veya yararlanmanın yanı sıra, buna yönelik olarak bir sözleşme yapma öncesinde ve sonrasında tüketicinin haklı olarak bekleyeceği çeşitli uygulamalar ve hizmetleri de alma gibi bir çok unsurun varlığı kabul edilebilir¹⁵. Dolayısıyla hareket etme kavramının bu kadar geniş tutulması ile tüketicinin sözleşme öncesi ve sonrası yapılacak haksızlıklar karşısında da korunması sağlanmıştır. 6502 sayılı TKHK kapsamına tüketicinin taraf olduğu hukuki işlemler girmektedir. Tüketicinin taraf olduğu haksız fiiller ise TKHK kapsamı dışındadır. Örneğin, tüketicinin bir sözleşme-

ye dayanmadan kaçak elektrik veya su kullanması haksız fiil niteliğinde bir eylem olup bu nedenle doğacak ihtilaflar da TKHK kapsamı dışında olacaktır¹⁶.

SONUÇ

6502 sayılı TKHK 3. Maddesinde, tüketicinin, ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişi, olarak tanımlanması, kanun koyucunun istisnaları düzenlenmemiş olması karşısında, hem gerçek hem de tüzel kişilerin "mesleki ve ticari amaç ile olmayan, tüketim amaçlı bir mal veya hizmeti edinme, kullanma veya yararlanma" durumları göz önüne alınarak "tüketici sıfatı" kazanıp kazanamayacağı değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

AKTÜRK, İpek Yücer: "Tüzel Kişi Tacirin Tüketici Sıfatı". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi CXX, Y. 2016, Sa.2.

ASLAN, İ. Yılmaz: 6502 s.K.a Göre Tüketici Hukuku, Ekin, 5. Baskı, Bursa 2015.

AYAN, Mehmet: Kişiler Hukuku, 5. Baskı, Konya 2014.

AYDOĞDU, Murat: Tüketici Hukuku Dersleri, Ankara 2015.

DERYAL, Yahya / KORKMAZ, Yakup : Yeni Tüketici Hukuku Ders Kitabı, 3. Baskı, Ankara 2015.

İLGÜN, Candaş: Açıklamalı-Gereççeli 6502 Sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Ankara 2014.

KADIOĞLU, Kamil: Gereççeli-Açıklamalı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 2. Baskı, Ankara 2005

TUTUMLU, Mehmet Akif: Tüketici Hukuku Davaları, Seçkin, 1. Baskı, Ankara, 2017, s.50.

Yargıtay Web Sitesi: Emsal Yargıtay kararları (icthhat ve karar özetleri) <https://emsal.yargitay.gov.tr/BilgiBankasiIstemciWeb/GelismisDokumanAraServlet>

14 AKTÜRK, İpek Yücer: "Tüzel Kişi Tacirin Tüketici Sıfatı". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi CXX, Y 2016, Sa.2, s.126

15 ASLAN, İ. Yılmaz: 6502 s.K.a Göre Tüketici Hukuku, Ekin, 5. Baskı, Bursa 2015, s.9